

⊕ SZÖVEG ÉS KÉP: KUNDERMANN BALÁZS – KUNDERMANN.HU

HULLÁMMARTA AUSZTRÁL PARTOKON

GREAT OCEAN ROAD

A földnyelv szélén álló világítótorony takarásából kihajolva vadul tomboló szél csapja szembe a felmerészkedőket. Szinte kapkodni kell a levegőért és szorosan markolni a korlátot, míg visszaküzdjük magunkat a csendes oldalra. A heves lökések vészjósló tarajokat fésülnek alattunk a Déli-óceán felszínére, mely rendületlenül eszi a víz fölé

tornyosuló sziklafalat. Kőtornyokat, boltíveket farag, majd évszázadok alatt lerombolja őket. Ezen a vad vidéken kanyarog a Great Ocean Road [a Nagy Tengerparti Út], ahol az autó ablakán kibámulva a látvány és a sós vízpára egyszerre csap arcul, és a Természet elhúzza a függönyt, hogy megmutassa valódi erejét

A Torquay-nél kezdődő és 243 kilométer után Allansfordnál véget érő, kétsávos út Victoria állam egyik legfőbb látványossága, melyen persze nem elég végigkocsikázni. Ki kell szállni, beleszagolni a levegőbe, túrni a szelet, és meghallgatni a helyiek történeteit, akik bozóttüzekben leégett településekről, földcsuszamlásról, kocsmában véget érő úszóversenyéről, hajótörések túlélőiről és az utat kézzel meg dinamittal megépítő munkásokról mesélnek.

Veteránok lapáttal és dinamittal

Egészen a 20. század elejéig Victoria állam délnyugati részét csak a tenger felől vagy földutakon lehetett megközelíteni, így egyre sürgetőbbé vált, hogy a partszakasz elszigetelt településeit is bekapcsolják az ország vérkeringésébe. A Great Ocean Road megépítésének terve 1918-ban merült fel, amikor a harcokból hazatérő veteránoknak kívántak így megélhetést biztosítani. Eleinte nem nagyon hitték, hogy koszt, kvártély, valamint némi aprópénz fejében bárki is jelentkezni fog, talicskát és ásót ragad ezen a vad vidéken. Végül olyan sokan jöttek, hogy háromezer főnél le kellett állítani a felvételt. A napi háromszori étkezés és a sátor-szállás is több volt annál, mint ami a katonák többségét otthon várta. A körülmények mostohák, a munka pedig kemény volt, a veteránokban mégis az tartotta a lelket, hogy ezzel az úttal emléket állíthatnak háborúban elesett bajtársaiknak. Nem véletlenül tartják ezt az eukalip-

tuszerdőkön keresztül, sárga fenyves tengerpartok mentén haladó, majd a tengerből kinövő falakra kapaszkodó aszfaltcsíkot a Föld leghosszabb világháborús mementójának.

Az építkezés hosszú éveit számos emlékezetes esemény fűszerezte. 1924-ben például egy, a közelben megfeneklett gőzösről a továbbhaladás érdekében 500 hordó sört és 120 rekesz szeszt vettett a kapitány a tengerbe, amit az utat építők természetesen kihalásztak. Korabeli feljegyzések szerint ezután két mámoros hétig mindenféle munkálat szünetelt. Végül 1932-ben adták át az ekkor még csupán egy-sávos aszfaltcsíkot. A kacskaringós szakaszok a gyakorlott sofőröket is próbára tették, ráadásul csak pár ponton tudták elkerülni egymást a szemben közlekedők. Évtizedekkel később aztán újabb sávval bővítették az utat, de a tenger felőli erős korlát a mai napig nagyban fokozza a biztonságérzetet.

VÉGIG A DÉLKELETI PARTON
esőerdőkön keresztül, homokos tengerpartok mellett és sziklaszirtek peremén kanyarog az ausztrál nemzeti kincs részét képező út

A VILÁGÍTÓTORONY „SZEME”
Nincs olyan arca az óceánmarta partszakasznak, mellyel Jake ne találkozott volna

Szörf, sör és bozóttűz

Nem sokkal Torquay után a Bells Beach-et érintjük, ahonnan szinte soha sem hiányozhatnak a szörfdeszkások. Évszaktól függően mintás bermudába vagy neoprénbe bújva egyensúlyoznak. Sokak szerint itt dobja a tenger a legjobban a hullámokat, nem véletlenül tartják ezen a partszakaszon a világ legrégebben zajló bajnokságát, a Rip Curl Pro Surföt.

És bár a fövényen túl a víz az úr, a part menti városok képét időről időre bozóttüzek rendezik át. Közülük talán a legpusztítóbb a 83-as hamvazószerdai volt, amikor 12 óra leforgása alatt mintegy 180 tűz kerekedett, melyek oltását nagyban nehezítette az óránkénti 100 kilométeres lökésekkel kísért szél. A lángok elvágták a menekülési útvonalakat, akadozott az áramszolgáltatás, Aireys Inlettől nyugatra 30 km-en belül pedig majdnem minden leégett. Csupán három épület élte túl a pusztítást: egy kőből épített világítótorony, egy lábakra emelt ház, valamint a kocsmá, melyet a helyiek utolsó erejükkel tartottak. Oda jártak feltöltődni a lángokkal vívott, ádáz küzdelem szüneteiben.

A helyiek sör iránti vonzódása egyéb területeken is megfigyelhető. Lorne csendes települését minden év januárjában sportolók ezrei lepik el, hogy összemérjék erejüket a „Mólótól a Kocsmáig” elnevezésű úszóversenyen. A viadalt megalapozó történet a 70-es évekig nyúlik vissza. Két jó barát – a bevett rutint követve – pecázni indult a városka mólójára. A halak nem haraptak, így a fiúk gyorsan felélték alkoholkészletüket. És mivel nem volt kedvük gyalogolni, átúsztak az öblön, majd a kocsmapultig futva tették meg a fennmaradó távolságot. A vesztes fizette az első kört. Azóta persze jócskán átalakult a verseny. A világ legnagyobb nyílt vízi mérkőzésévé nőtte ki magát, ahol több ezer résztvevő ússza le a szóban forgó 1200 méteres távot. A cél pedig természetesen még mindig az ivó.

Koalák és haldokló erdők

A Kennett folyó közelében álló eukaliptuszokon először a színes papagájokat vesszük észre és csak később az ágak hajlataiban kómázó koalákat. A kizárólag eukaliptuszlevélen élő állatok a nap java részében ezt teszik. Alszanak, néha mocoognak, és próbálják megemészteni a toxinokban gazdag leveleket, melyek tápértéke olyannyira alacsony, hogy napi fél kilónyt kell elfogyasztaniuk belőlük. Az évvel gyakorlatilag ahhoz termelnek energiát, hogy megint enni tudjanak.

Érdekes, hogy a táplálékban lévő mérgeanyagok lebontása nem veleszületett képessége az állatok-

nak. Az erszényből fél éves korában megerősödve kímászó kicsi eleinte csak anyja ürülékét fogyasztja, hogy begyűjtse a toxinok lebontását segítő baktériumokat. Csupán ezután kezd válogatni azon két-tucatnyi eukaliptuszfaj levei közül, melyeket szülei is fogyasztanak.

Bár a koalák a veszélyeztetett fajok közé tartoznak, Victoria állam egyes déli régióiban éppen a túlszaporodásuk jelent problémát. Plüssfigurára emlékeztető fejüket nézve nem is hinné az ember, hogy egész erdőket képesek lelelni. Csupasz fákat hagynak maguk után, melyek aztán ki is szá-

radnak. Ám bármennyire is szembeötlők e csontvázerdők, mégis az ember végezte itt a nagyobb pusztítást. Az egykoron hatalmas fában gazdag vidék sok helyütt kopár. Pedig hatalmas, 50-60 méter magas óriások is álltak itt, mígnem megépült az út... A legnagyobb felvásárlók között volt egy papír zsebkendő és WC-papír gyártására szakosodott nemzetközi vállalat is. Azóta szerencsére összefogott a közösség, és a terület nagy része nemzeti parki védelem alá került. Ahhoz azonban, hogy a fák ismét elérjék elődeik méretét, még jó pár évtizedet kell várni.

KÓMÁZÓ KOALA

A 20. század elején még kipusztulás fenyegette őket – elsősorban finom bundájukért vadászták az állatokat

BÁRMI MEGTÖRTÉNHEK...

Egy nap leforgása alatt esett jég, tűzött a nap, úsztak báránnyelvhők az égen, és tombolt a szél – négy évszak gyors egymásutánban

12 APOSTOL
A tornyok – konokul
tűrve a szelet és
a hullámok harapásait
– állnak a vízben.
Az előtérben Júdás
lábfejének maradványai

Malacok, hidak, apostolok

A vidék legismertebb látványosságai a hullámmarta, parti sziklaalakzatok: a London híd, a Loch Ard-szurdok és a 12 apostol, melyek közül talán ez utóbbi a legnépszerűbb, hiszen ritkaság-számba megy, hogy ilyen sok kőtorny álljon egymás közelében. Ha elkezdjük számolgatni őket,

nyolcnál mindig elakadunk. Nem véletlenül, hiszen nincs belőlük egy tucat. A 12 apostol elnevezést csak az út építésének idején, 1922-ben aggatták rájuk, amolyan turistacsalogató jelleggel. Előtte a sokkal profánabb Anyakoca és malacai névvel szerepeltek a térképeken.

Az átlagosan 45 méter magas apostolok földtörténeti mércével mérve jócskán ideiglenes képződmények. A tenger hullámverése erodálta ki őket a sziklából: először barlangokat vájt, amik beomlottak, maradványaikból boltívek képződtek. Végül a hidak is leszakadtak, így hozva létre a jelenleg látható, sza-

badon álló oszlopokat, melyek egy ideig dacolnak a hullámok erejével, aztán magukba roskadnak. Évente átlagosan 2 centit farag le belőlük az óceán, legutóbb 2005-ben döntött le egyet közülük véglegesen a lábáról az erózió. A rossz nyelvek utólag Júdásnak keresztelték el a térdre rogyott kőtornyot.

AZ OTWAY-FOKNÁL
a kontinens legrégebbi
világítótornya majd' másfél
évszázados működés után
1994-ben vonult nyugalomba
– az öreg kontinensről érkező
bevendorlók ezrei először ennek
fényét piktantották meg

Szerelmes hajótörött

A sziklaszirt közelében bábuként lökdös a szél. Az óceán fehér taraját is felkapja, és habfürdőesőként szórja szét a fennsík sárga fűvel borított pusztaságán. A kövőbb hullámok egy tűzijáték pompájával kenődnek szét a sziklafalon, sós cseppekkel pötytyözve a több száz méterre álló emberek szemüvegét.

A Nap az egyik pillanatban felragyog, majd a következőben gyorsan mozgó felhők kúsznak be elé. A táj drámaian megváltozik. Az időjárás kiszámíthatatlan, pont, mint a kontinens és Tasmania között húzódó Bass-szorosban, melynek mélyén

megannyi roncs és csont hever. A Great Ocean Road követte partvonal mentén jóval több mint 700 hajó és több száz lélek veszett oda, többségük a 19. század folyamán. Bevándorlókat és elítélteket nyeltek el itt a habok, a hajók nagy részét pedig sohasem találták meg. A számtalan katasztrófa közül talán az 1878-as Loch Ard története mozgatja meg leginkább az emberek fantáziáját.

Az ír zászló alatt hajózó háromárbcos vitorlás, fedélzetén 51 emberrel már kilencvenkettedik napja volt úton. Melbourne-be való megérkezésük előes-

téjén az egész társaság ünneplott. A tájékozódást már több napja erős köd nehezítette, ráadásul úgy tartják, hogy a nyílt óceánról befordulni a Bass-szorosba olyan, mint mozgó hajón állva cérnát fűzni át egy tű fokán. A kapitány ráadásul elszámította magát, s amikor úgy hitte, még mérföldekre van a part, feltűntek a kérélhetetlen sziklák: negyedóra alatt elsüllyedt a hajó, a hideg vízben pedig csak ketten éltek túl a katasztrófát: Tom, a 17 éves matrózsegéd és a tehetős családból származó, 18 éves Eva.

De a kalandregénybe illő történet nem itt ért véget. Egy mentőcsónak romjaiba kapaszkodva először a fiú érte el a partot. A lány egy órával később sodródott be az azóta a hajó nevét viselő szorosba. Életét egy vízen lebegő csirkeketrec mentette meg. Tom

utolsó erejével beúszott érte, és kivonszolta a fővenyre. Szerencséjükre az éjszaka folyamán egy üveg rumot is kivetettek a hullámok, amit egy barlangba húzódva ittak meg, így élve túl a hideg éjszakát.

Másnap reggel Tom felkapaszkodott a sziklákra, és a közeli településről létrát meg segítő kezeket hozott. Hamarosan mindketten felépültek, s bár a fiú olthatatlan szerelemre gyúlt Eva iránt, az érzelme viszonzatlan maradt, valószínűleg Tom alsóbb osztálybeli származása miatt. A hajóról elnevezett sziklaboltív 2009-ben omlott le, a megmaradt két oszlopot Tom és Eva után nevezték el. Így, ha képletesen is, de beteljesült a fiú vágya, mert azok a következő pár száz évet egymás társaságában fogják eltölteni...

Jake, az Otway-foki világítótorony őre szemébe húzza kötött sapkáját, miközben kibámul a műszerek mögötti körpanorámás üvegen. „Száz tíz – mondja, és a szél sebességét kilométerekben mérő mutató felé bökö. – Ez ma már így is marad.” Ötven év tapasztalata mondatja ezt vele. Itt élt egész életében. Neki a Great Ocean Road nemcsak egy aszfaltcsík, hanem az oszlopokon kettéhasadó hullámok, az eukaliptuszszagú erdők, a bőrre rakódó sós vízpára és a szűnni nem akaró szél kibogozhatatlan összessége is. ☺

SZÉLLEL BÉLELVE

A dombok takarásából kilépve sós párával teli, metsző huzat csap az ember arcába. Olyan erős és oly váratlanul ér, hogy önkéntelenül is beledőlünk. Ebben a sűrűnek tűnő levegőben próbálunk eljutni a korlátig, ahol lélegzetünket nemcsak a szél, de a látvány is elfojtja

